

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 100 lir (za inozemstvo 110 lir), za 1/2 leta 50 lir, za 1/4 leta 25 lir, mesečno 9 lir. Tedenska izdaja letno 60 lir. Plača in točki se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Izhaja vsak torek in petek

Liubliana, torek 1. februarja 1944

Preis - Cena L 0'80

Nedostatki pri nabavi blaga

Po pooblastilu prezidenta in šefa pokrajinske uprave je poslal načelnik VIII. oddelka Združenju trgovcev v Ljubljani glede nabave blaga izven Ljubljanske pokrajine in glede njegove cene naslednje opozorilo:

Iz predloženih prošenj za odobritev cen je razvidno, da trgovci iz Ljubljanske pokrajine kupujejo blago v Italiji na način, ki je v nasprotju z veljavnimi protitradinginskimi predpisi. Tako nabavljajo blago nekateri veletrgovci po raznih trgovinah v Trstu, Milanu itd. celo pri detajlistih ter po nelegalnih cenah. Pošiljke zavarujejo tako, da znašajo premije 15-25% nabavne cene.

Na tako ustvarjene nabavne cene zahtevajo odobritev pribitkov, ki so predvideni za normalne in legalne cene. Združenje se vabi, da opozori svoje člane na naslednje:

Prodajne cene oz. pribitki, ki so določeni kot bruto-zasluzek prodajalcem, se bodo v bodoče odobravali samo po naslednjih pogojih:

1. Veletrgovec sme blago nabaviti načelno samo pri producentu, trgovec detajlist pa samo pri veletrgovcu ali producentu. Nakupi med veletrgovcem in veletrgovcem oz. med detajlistom in detajlistom se smatrajo kot nelegalna in nepotrebna vmesna trgovina. V izjemnih primerih se bo priznavala drugemu trgovcu samo polovica pribitka, ki je predvidena za določeno vrsto blaga.

2. V vseh primerih se bodo priznavale samo legalne nabavne cene. Končno je opozoriti članstvo še, da je pod izrazom »uvoznik« razumeti vse osebe, ki kupujejo blago izven mej Ljubljanske pokrajine in ga potem uvozijo v pokrajino.

Poziv trgovcem za oddajo naročilnice

Potrošniki mesta Ljubljane so pozvani, da takoj po prejemu živilskih nakaznic oddajo trgovcu, pri katerem so prijavljeni, vse naročilnice, urejene po gospodinjstvih.

Vsak trgovec naj sprejme te naročilnice, jih spne po gospodinjstvih in napiše na zunanjo stran ime in naslov glavarja družine. Te svežnje naj uredi po abecednem redu tako, kot je sestavljen v decembru predložen seznam potrošnikov. Novi priglaseci, ki jih je vpisal »Prevod«, naj se priključijo na koncu. Tako urejene naročilnice je oddati najkasneje do 10. II. 1944 v papirnati vrečki, na kateri je napisano število posameznih naročilnic, ki so v vrečki. Opozarjajo se trgovci, da sami v nobenem primeru niso upravičeni sprejemati novih priglasecev, tudi ne bolniških, in jim za te »Prevod« ne bo nakazoval živil.

Trgovec, ki misli, da je sedanje stanje potrošnikov različno od onega, ki ga je predložil v začetku decembra, naj sestavi nov abecedni seznam po obrazcu kot ga je bilo predložiti v decembru p. l. Bolniške dodatke je navesti v vrstah blaga in v gramih. Ta novi seznam je prav tako predložiti do 10. II. »Prevodu«, Novi trg št. 4-II, soba 14. Ponovno opozarja »Prevod«, da v bodoče trgovec sam v število potrošnikov ne sme vršiti nobenih sprememb in mu take tudi ne bodo priznane.

Gospodarski napredek Slovaške

Pred kratkim je praznovala Slovaška petletnico svoje samostojnosti. Pomembnemu jubileju je evropski tisk, zlasti nemški, posvetil mnogo pozornosti. Za nas so posebno zanimiva izvajanja listov o gospodarskem napredku Slovaške v prvih petih letih njene obstoja. Ti uspehi zaslužijo tem večje priznanje, ker so bili doseženi v težkem vojnem času. Tako piše v uvodniku »Südost-Echo« med drugim naslednje:

Pri pregledu uspešnosti slovaške gospodarske politike, ki je bila v vojnem času naravno obremenjena z največjimi težavami, moramo priznati, da gre smotrnosti slovaškega gospodarskega vodstva največje priznanje. Še dolge mesece po izbruhu vojne je bila Slovaška edina država srednje Evrope, ki si je mogla ohraniti v prehrani skoraj popolno gospodarsko svobodo. Kasneje se je naravno moralo uveljaviti državno vodenje gospodarstva, da se je mogla dežela prilagoditi pritisku vojne. V začetku samostojnega slovaškega življenja je bila slovaška zunanja trgovina izredno živahna. Zlasti so se izvažali pšenica, ječmen, pšenična moka, zgodnji krompir, živina in meso, slama in seno, dočim so se uvažali rž, koruza, svinjsko meso, maščobe, olja in industrijske surovine. Kasneje so bile uvozne možnosti vedno manjše, a tudi izvozne. Kljub temu pa se more označiti položaj Slovaške glede prehrane kot primeroma zadovoljiv, ker ima poleg strogo racionaliziranih živil kakor meso, mast in sladkor še mnogo drugih živil, ki omogočajo polnovredno nadomestilo.

Največja pozornost se naravno posveča proizvodnji kruha, živil iz beljakovino in maščobam. Čeprav ima Slovaška pretežno agrarni značaj — 56,8 odstotka prebivalstva pripada kmetijskemu in gozdnemu gospodarstvu, 19 odstotkov rudarstvu in industriji, 5,4% trgovini in denarništvu itd. — se vendar Slovaška ne more primerjati z agrarnimi državami Jugovzhoda ali Vzhoda. Slovaška je primeroma revna kmetijska država, ki nima bogatih rezerv živil ko druge južnovzhodne evropske države. Po ugotovitvah strokovnjakov pride na Slovaškem na sto hektarov obdelane zemlje 228,1 prebivalca, na Madžarskem 162,2, v Romuniji 144,5, v Bolgarski 154 in v bivši Jugoslaviji 183. Zato so se v zadnjem času izdali obsežni ukrepi za povečanje intenzivnosti slovaškega kmetijstva. Površina z žiti posejane zemlje se je znatno povečala, a tudi povprečni donosi so se zvišali. Boljše obdelovanje zemlje se vidi tudi iz tega, da se je povpraševanje po umetnih gnojilih v letu 1940. povečalo za tri-

kratno. Veliko število kmetijskih strojev je prišlo iz Nemčije in njih nabavo je podpirala država. Zivinoreja se zboljšuje z načrtnimi nakupi plemenske živine ter so se na ta način povečali letni presežki živine. V normalnih razmerah more Slovaška izvoziti letno okoli 50.000 goved, 7000 konj, veliko perutnine, znatne količine ovčje volne itd. V letu 1940. je Slovaška dobavila Nemčiji in Italiji 49.155 glav goveje živine in 7319 telet. Oskrba Slovaške armade na vzhodni fronti in prehrana prebivalstva doma postavlja slovaško vlado pred velike naloge, katerim pa je bila dosedaj še v vsakem pogledu kos. Pri tem daje nemški vzgled slovaškemu kmetijstvu vedno nove podnete za napredek.

Stopnjevanje gospodarske aktivnosti zaradi vojne je pospešil tudi razvoj slovaške industrije. Tako more Slovaška narodna banka v svojih poročilih vedno znova podajati ugodno sliko o razvoju slovaške industrije, ker so bila prizadevanja v času slovaške samostojnosti za povečanje proizvodnje izredno uspešna. Slovaška industrija je prispevala svoj delež za povečanje evropskega vojnega potenciala. Zvišanje življenjske ravni prebivalstva dokazuje pove-

čani finančni dohodki države ter obseg izvršenih javnih del. Samo novih železniških zgradb je bilo izvršenih do srede 1943 v vrednosti 1.42 milijarde Ks. Ta dela so tudi indirektni dokaz za povečano industrijsko proizvodnjo. Direktni dokaz pa daje razvoj produkcijskega indeksa, ki se je glede industrijske proizvodnje dvigal takole: l. 1939. 100, l. 1940. 106, l. 1941. 113 in l. 1942. 120. Obsežne investicije industrije za razširjenje in povečanje svojih naprav, za kar se je samo iz obratnih dohodkov porabilo več ko dve milijardi Ks, so nadaljnji dokaz večje proizvodnje. Poleg tega so se ustanovila tudi številna nova podjetja. Vsi ti uspehi so bili doseženi kljub pomanjkanju nekaterih surovin, polizdelkov in pomožnih snovi. Tekstilna industrija in elektrarne so si pomagale s pridelovanjem nadomestnih snovi in sintetičnih surovin. Marsikateri težave so se s tem mogle premagati.

Ta napredek slovaškega gospodarstva dokazuje, da ima slovaško ljudstvo trdno voljo po samostojnem državnem življenju. K vsem tem uspehom je mnogo pripomogla tudi Nemčija, ki je z naveselji in dejanji vedno rada priskočila Slovaški v pomoč.

Moskva protežira zlato

Pod tem naslovom piše »Südost-Echo«:

V dosedaj zelo neplodni debati med Anglijo in USA glede bodoče ureditve valutnega vprašanja so dobile Združene države Severne Amerike tik pred sklicanjem nove valutne konference pomoč, in sicer od strani, od katere bi jo najmanj pričakovale, namreč od Sovjetske unije. In to na polju, kjer je ta pomoč tem bolj presenetljiva, namreč glede pomena zlata pri nameravani valutni reformi. Finančni svetovalec moskovske vlade profesor Varga je v reviji »Vojna in delavski razred« izjavil, da bi Moskva vsakor pozdravila, če bi se čim več držav zopet vrnilo na zlato veljavo. To seveda ne bi pomenilo, da bi Sovjetska Rusija aktivno sodelovala pri mednarodni ureditvi valutnega vprašanja ali da bi v notranjosti države uvedla zlato veljavo. Nasprotno je izjavil profesor Varga, bi Sovjetska unija še nadalje vztrajala pri monopolni zunanji trgovini. Kakšen interes more torej imeti Moskva za zopetno intronizacijo zlata? Odgovor na to vprašanje daje revija »Bankwirtschaft«, ki opozarja, da je Sovjetska Rusija v zadnjih letih svojo zlato proizvodnjo vedno bolj izpopolnjevala, da je samo zlata proizvodnja v Uralu prekosila

proizvodnjo v vseh drugih deželah razen proizvodnje v Južni Afriki. Stevilko o višini te proizvodnje sicer ni, toda na zadnjih medzaveznih konferencah se je cenila kapaciteta zlate proizvodnje v Sovjetski Rusiji na 12 do 13 milijonov unč. Za to zlato nima sovjetska vlada interno nikake uporabne možnosti, pač pa je to zlato najbolj idealno izvozno blago, za katero bi mogla dobiti sovjetska vlada vsako poljubno uvozno blago, ne da bi se morala politično vezati. Moskva ima torej prav vitalni interes za vzdrževanje zlate cene in mnoge možnosti bi izgubila, če bi zlato zaradi drugih pogodb izgubilo svojo mednarodno plačilno veljavo. Tako se ponavlja na gospodarskem polju to, kar se sedaj dogaja na političnem polju, da se namreč enako spretno ko brezobzirno izkoriščajo od anglosaških zaveznikov tako povečevana načela o demokraciji. Če pa se tako presoja izjava profesorja Varge, potem ni sovjetsko naziranje pomoč za ameriške zagovornike zlate veljave, temveč nova zadnega, ker je potem sporazum tem težji, ko pa na zlato bogata država kot ena bodočih največjih trgovskih partnerjev noče priznati zlatu iste veljave, ki bi jo imelo zlato povsod drugod.

Pridelek sadja in sočivja je bil tako dober, da bo precej ostalo za izvoz. Slabo so se obnesle tekstilne in oljnate rastline, med njimi najslabše bombaž in sončnice. Ker je Bolgarija slabo preskrbljena z živalskimi maščobami in so lani tudi kulture oljnatih rastlin odrekle, upajo, da bo Nemčija letos pomagala z večjimi dobavami jedilnega olja. Razočaral je tudi pridelek tobaka, ki zavzema med agrarno proizvodnjo najvažnejše mesto v bolgarski zunanji trgovini. Tobačne nasade so lani precej povečali, namesto pričakovanih 80.000 do 90.000 ton pa so pridelali okrog 65.000 do 70.000 ton tobaka, ki pa je bil po kakovosti boljši kakor pridelek l. 1942., ki je znašal nekaj nad 60.000 ton.

V industriji je povečano pomanjkanje surovin in indeks industrijske proizvodnje se je znižal na 148. V prejšnjih letih se je spreminjal takole: l. 1935. = 100, l. 1938. = 155, l. 1939. = 164, l. 1940. = 182, l. 1941. = 193, l. 1942. = 186. Proizvodnja se je nekoliko dvignila v keramični, papirni in električni industriji ter v kamnolomih, najbolj pa se je znižala proizvodnja kovinske in kemične industrije. Zaradi pičlih pridelkov v l. 1942. se je znižala tudi proizvodnja živilske industrije, ki pa se utegne letos spel dvigniti, vedno bolj občutno pa je pomanjkanje surovin v tekstilni in usnjarski industriji.

Zunanja trgovina se razvija takole:

	uvoz	izvoz
	(1000 ton)	
1938	382	500
1939	389	543
1940	382	995
1941	458	459
1942	535	521
1943 (od jan. do avg.)	409	418

Uvoz se je povečal po količini od l. 1941., po vrednosti pa že od l. 1940. Surovin se uvažajo sicer vedno manj, povečal pa se je uvoz strojev in raznih industrijskih izdelkov. Pri izvozu so še vedno na prvem mestu tobak, sadje in zdravilne rastline. Največji trgovinski partner Bolgarije je Nemčija, Italijo pa nadomeščajo zdaj kot odjemalci sosedne in nevtralne države.

V notranji trgovini se občuti pomanjkanje blaga, zaradi zvišanja cen pa je po vrednosti notranji trgovinski promet prej večji kakor pa manjši.

Zvišanje cen je razvidno iz naslednjega pregleda:

letno	izvozno blago	uvozno blago	v notranji trgovini
1939	100,0	100,0	100,0
1942	181,6	175,1	190,3
1943 jan.	203,0	178,4	220,2
1943 avg.	233,3	183,9	248,7

Od lanskega avgusta so se cene spet zvišale, o čemer pa ni točnejših podatkov, vlada pa je tudi v zadnjem času izdala razne ukrepe, da bi se zvišanje cen zajezilo ter preprečilo škodljivo delovanje ilegalne trgovine. Pobijanje črne borze je težavno predvsem zaradi tega, ker ni mogoče pregledati in zajeti vse kmetijske proizvodnje.

Vloge denarnih zavodov naraščajo stalno od začetka vojne. V povprečju l. 1939. so znašale v milijonih levov 15.015, l. 1942. že 25.126, lani pa 34.653.

Magnezij v Švici

V bližini kopaljšča Stulstarašp v Švici delajo poskuse zaradi kopanja magnezijevega karbonata. Dosedaj so izkopalji 300 ton tega kamna in ga odpeljali v zapadno Švico zaradi kemične predelave. Podrobnosti o uspešnosti teh poskusov še niso znane.

Prijava zalog vžigalic in soli

Vsi trgovci in zadrage v Ljubljani se pozivajo, da do 10. febr. 1944 prijavijo »Prevodu«, Novi trg št. 4-II., soba 14, pretehtano stanje zaloge soli in prešteto število škatic vžigalic po stanju 1. febr. 1944, t. j. zaloge, preostale iz januarja 1944 za delitev v februarju 1944. Za napačne navedbe kazni.

Pregled bolgarskega gospodarstva

»Südost-Echo« je takole orisal gospodarski položaj Bolgarije:

Kmetijstvo je dosegla v lanskem letu zadovoljive rezultate. Pridelek krušnega žita je bil po slabih letih 1942. tako dober, da je bilo mogoče krušni obrok podvo-

jiti. Slab je bil pridelek koruze, krme pa so pridelali toliko, da je bo dovolj za bolgarsko zivinorejo, ki je v zadnjih letih precej nazadovala. Pomanjkanje koruze se bo precej občutilo pri reji svinj in perutnine.

Denarništvo in zavarovalstvo

Izplačevanje vlog pri bivši Poštni hranilnici v Beogradu

Poštna hranilnica v Ljubljani bo pričela s 1. februarjem po prejeti odobritvi šefa pokrajinske uprave v Ljubljani izplačevati na svoji blagajni vsem vlagateljem hranilnih knjižic bivše Poštne hranilnice v Beogradu, ki imajo svoje stalno bivališče oz. sedež v Ljubljanski pokrajini in so svoje vloge prijavili v letu 1941, mesečno po din 2.500.— oz. lir 950.—.

Vlagatelji, ki niso v januarju t. l. dvignili odobrene kvote po din 500.— oz. lir 190.—, lahko dvignejo ta znesek poleg gornje kvote, ki je odobrena za mesec februar.

Prijave vlagateljev za izplačilo se sprejemajo vsak poslovni dan od 8. do 12. ure na blagajni zavaroda.

Klirinški dohodki in izdatki Romunske narodne banke

V prvih lanskih osmih mesecih je prejela Romunska narodna banka na svoj klirinški konto 59,3 milijarde lejev proti 38,4 milijarde v prejšnjem letu. Njeni devizni dohodki so se torej povečali za 54,54 odstotka. Istočasno pa so se povečali tudi devizni izdatki banke, namreč od 32,1 na 59,7 milijarde lejev. Izdatki so se torej povečali za 58,69%. Od deviznih izdatkov je dala banka zasebni trgovini za kritje nabavljenega blaga 19,8 milijarde lejev ali 33,26% vseh izdatkov, za kritje državnih naročil 12,1 milijarde (20,31%) in ostanek za razna druga plačila v inozemstvo. Devizni dohodki Romunske narodne banke so bili za 254 milijonov lejev manjši ko izdatki. Če se pa upošteva izkaz banke z dne 31. decembra 1942, ostaja banki še vedno deviz za 29,6 milijarde lejev.

Zakon o zaščiti bank je bil na Hrvaškem z vladno naredbo ukinjen. Denarni zavodi, ki so dosedaj bili pod zakonsko zaščito, morajo zaprositi do konca julija za normalno poslovanje ali pa morajo likvidirati.

Madžarska narodna banka ima svojo glavno skupščino 9. februarja. Skupščini se predlaga, da se tudi letos izplača dividenda v višini 6,5 zlatega pengő ali 7,53 običajnega pengő.

Madžarski državni dolg se je lani povečal od 4869 na 6501 milijonov pengov.

Po poročilih iz Carigrada se name-rava v Turčiji ustanoviti industrijska banka, ki naj bi skrbela za finansiranje nacionalne industrije.

Obtok bankovcev na Danskem se je po izkazu Danske narodne banke povečal lani od 982 na 1158 milijonov kron.

Ves angleški državni dolg bo znašal no vojni po mnenju revije British Economist Review 25 milijard funtov šterlingov.

Japonska Nipon banka izdaja za likvidacijo letnega ultima velike količine bankovcev. Lani je dosegla 30. decembra izdaja bankovcev z vsoto 10,48 milijarde jen svoj višek. Ze 31. decembra 1943 pa so začeli prihajati bankovci nazaj in je vsota izdanih bankovcev padla na 10,26 milijarde jen. 4. januarja pa se je ta vsota znižala že na 9,96 milijarde jen.

Odrezki živilskih in tobačnih nakaznic za januar

Mestni preskrbovalni urad bo odrezke živilskih nakaznic vseh racioniranih predmetov za mesec januar prevzemal v II. nadstropju Mestnega doma, tako da pridejo na vrsto 3. februarja trgovci z začetnicami A do Be in gostinski obrati z začetnico A; 4. febr. trgovci z začetnicami Bl do E in gostinski obrati z začetnico B; 5. febr. trgovci z začetnicami F in G ter gostinski obrati z začetnicama C in Č; 7. febr. trgovci z začetnicami H do J in gostinski obrati z začetnicami Ka do Kl in gostinski obrati z začetnicama E in F; 9. febr. trgovci z začetnicami Km do Kr in gostinski obrati z začetnicama G in H; 10. febr. trgovci z začetnicami Ku do L in gostinski obrati z začetnicama I in J; 11. febr. trgovci z začetnim zlogom Ma in gostinski obrati z začetnico K ter trafikanti z začetnicami A do D; 12. febr. trgovci z začetnicami Me do Ml, gostinski obrati z začetnico L in trafikanti z začetnicami E in J; 14. febr. trgovci z začetnicami Mo do N, gostinski obrati z začetnico M in trafikanti z začetnico K; 15. febr. trgovci z začetnicami O do Pe, gostinski obrati z začetnicami N do P in trafikanti z začetnicami L in M; 16. febr. trgovci z začetnicami Pi do Po, gostinski obrati z začetnico R in trafikanti z začetnicami N do P; 17. febr. trgovci z začetnicami Pr do R, gostinski obrati z začetnico S in trafikanti z začetnicam R do Š; 18. febr. trgovci z začetnico S, gostinski obrati z začetnico Š in trafikanti z začetnicami T do Ž; 19. febr. pride na vrsto Nabavljalna zadruga drž. žel.; 21. febr. trgovci z začetnicama Š in T ter gostinski obrati z začetnicama Z in Ž, 22. febr. trgovci z začetnicama U in V; 23. febr. trgovci z začetnicama Z in Ž.

Dne 24. febr. bo mestni preskrbovalni urad prevzemal odrezke od pekov z začetnicami A do J; 25. febr. z začetnicami K do Pi in 26. febr. od pekov z začetnicami Pi do Z.

Trgovci, peki in trafikanti bodo oddajali odrezke v II. nadstropju Mestnega doma v sobi št. 8, gostinski obrati pa v sobi št. 9. Med gostinske obrate spadajo vse restavracije, gostilne, mlekarne, javne kuhinje, bolnišnice, ki dajejo delno hrano svojim uslužbencem proti odvzemu odgovarjajočih odrezkov in podobno.

Trafikanti lahko oddajo v za njih navedenih dnevih odrezke tobačnih nakaznic tudi v popoldanskih urah, t. j. od 14.30 do 17.

Posebej pa opozarjamo trgovce in zlasti peke na naslednje:

Posamezni odrezki ali deli mesečnih živilskih nakaznic se morajo lepiti kot doslej, t. j. po 31 odrezkov skupaj v eno karto. Pri tem je treba med seboj strogo ločiti odrezke raznih vrst nakaznic, kar sedaj zlasti velja za dodatne

živilske nakaznice »R. D.«, »T. D.« in »N. T. D.«, ki se med seboj močno razlikujejo po vrednosti. Kjer se bo ugotovilo, da so pomešani na isti zlepljeni karti odrezki raznih vrst ali pa tudi, da so v posameznih snopičih povezane karte raznih vrst, se bodo vsi odrezki trgovcu ali peku brezpogojno vrnili in se bo v takih primerih postopalo zoper trgovca ali peka po predpisih. Isto velja za trafikante in gostinske obrate.

Ker bo odslej isti odsek mestnega preskrbovalnega urada moral prevzemati tudi odrezke tobačnih kart, opozarjamo trgovce, peke in trafikante, da se natanko drže določenega abecednega zaporedja, ker bo v bodoče mestni preskrbovalni urad prisiljen odkloniti vsakega trgovca, peka, trafikanta, gostilničarja itd., ki bo v zamudi.

Odrezke živilskih nakaznic od gostov v gostinskih obratih je dovoljeno predlagati samo na podlagi seznama, v katerem mora biti točno navedeno število kosov posameznih vrst odrezkov, teža živil za vsak posamezen odrezek, kakor tudi skupna teža živil od istovrstnih odrezkov.

Tiskane sezname je založil sindikat gostinskih podjetnikov in jih vsak obrat dobi v pisarni sindikata za 4 lire 10 komadov. Kakor že omenjeno, je odrezke dovoljeno predlagati samo na podlagi tiskanih seznamov. Oni obrati, ki niso člani tega sindikata, dobe te sezname v mestnem preskrbovalnem uradu, Mestni dom, II. nadstropje, soba št. 9.

Slovaški uvoz filmov

Lani je uvozila Slovaška 127 inozemskih zabavnih zvočnih in nemih filmov. Od tega uvoza je prišlo na Nemčijo 72, na Italijo 18, na Protektorat 16, na Švedsko 9, na Francijo 8, na Španijo 1 in na Finsko 3 filmi. Uvoženih je bilo tudi 141 inozemskih kulturnih filmov: 98 nemških, 36 italijanskih, 5 švedskih in 2 finska. Slovaška filmska družba »Nastup« je posnela več kratkih kulturnih filmov, slovaški film z vzdornih fronte pa je bil predvajan tudi na Dunaju, v Berlinu in Zagrebu.

Pridelovanje žita v Romuniji

Žitne kulture bodo letos v Romuniji obsegale 3,48 milijona ha. Na staro Romunijo in Banat pride od tega 2,6 milijona ha, na Besarabijo nad 700.000 ha, na Bukovino pa okrog 118.000 ha. Pšenico bodo pridelovali na površini 3,1 milijona ha, rž na 279.000 ha, ječmen na 76.000 ha, ogrščico na 8500 ha, oves pa na 1400 ha.

Gostilničarski vestnik

Razdeljevanje vžgalic

Gostilničarska nabavljalna zadruga razdeljuje vžgalice za gostinske obrate, in sicer dobe:

hoteli, restavracije in gostišča po 16 škatlic,

kavarne po 10 škatlic, gostilne in ljudske kuhinje po 7 škatlic in

krčme in bifeji po 4 škatlice mesečno.

Vžgalice lahko dvignete pri zadruzi od 3. februarja naprej.

Podjetniki, ki imajo na isto ime več obratov (n. pr. hotel, restavracijo in kavarno), dobe vžgalice za vsak obrat posebej. Sindikat gostinskih podjetnikov.

Prosta mesta v nemški gostinski stroki

Kakor poroča »Deutsche Adria Zeitung«, je v Nemčiji velika potreba po hotelskih in gostinskih nameščenih tudi na dobro plačanih mestih. Zato so se zastopniki nemških gostinskih obratov obrnili na delavski sindikat zaradi posredovanja novih namestitev. Skupno se potrebuje okoli 4000 nameščenec. Inozemski nameščenci dobe isto oskrbo in plačo ko domači ter uživajo tudi veliko socialno zaščito. Delovno razmerje se sklene za najmanj eno leto. Vožnja na službeni kraj ter prehrana med vožnjo sta prosti. Bolniško zavarovanje velja tudi za radbinske člane, ki so ostali v domači deželi. Neporočeni dobe enkrat na leto, poročeni pa dvakrat na leto dopust. Zasluzek morejo nakazati inozemski delavci rodbinam v domovini. Nakazila izvršuje Banca di Lavoro. Kadar prestopi nameščeneec nemško mejo, dobi neporočeni 300, poročeni pa 500 lir. Kolikor je le mogoče, se bodo želje pri namestitvi v določenem kraju upoštevale. Podrobna pojasnila dajejo pristojni delavski sindikati (oz. borze dela).

Trgovinski register

Spremembe in dodatki:

Centralna transportna družba z o. z., Ljubljana. Izbrise se poslovodja Frank J. Loeb, trgovec iz Ljubljane, Gradisce 9, vpišeta pa novi poslovodja Hribar Rado, industriallec iz Ljubljane in prokurist Rogelj Leon iz Ljubljane, Resljeva cesta 1.

Ze v 24 urah barva, plestra in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo **tovarna JOS. REICH** Poljanski nasip 4-6, Šelenburgova 3 Telefon št. 22-72.

Gospodarske vesti

Pošta v Kočevju posluje zopet za pisemsko pošto.

Hrvatska vlada je s posebno naredbo odobrila kmetovalcem, ki poravnajo do 30. junija svoje dolgove državi 60 odstotni popust, onim pa, ki te dolgove poravnajo do konca leta pa 55 odstotni popust. Ker imajo sedaj hrvatski kmetje dosti denarja, je računati, da bodo popolnoma poravnali svoje dolgove.

Da bi se povečala proizvodnja hrvaškega jedinega olja, je hrvaška vlada odredila, da dobi vsak proizvajalec bučnega semena pri oddaji 10 kg semen poleg določene cene še 1 liter olja in 3 kg oljnatih pogac.

V Szegedu se je ustanovila z delniško glavnico 7 milijonov pengő Szegedska filmska družba. Po poročilu madžarskega gospodarskega lista so veliko delnic podpisali srbski veleposelniki iz Banata ter se more zato sklepati, da bo nova družba proizvajala filme tudi s srbskim besedilom. Sobranje je odobrilo predlog bolgarske vlade o podržavljenju cigaretnih tovarne »Svoboda«.

Bolgarski kmetijski minister je predložil sobranju zakonski predlog o nabavi 500 merino-ovnov v Nemčiji. V nadomestilo pa bi Bolgarska dobavljala Nemčiji ovce za klanje.

V okviru novih trgovinskih dogovorov med Finsko in Romunijo so se vodila tudi pogajanja o dobavi finskih lesenih hlis Romuniji. Gre za večje dobave, ki naj bi se izvršile v prvi polovici letošnjega leta.

Samski davek za vse neporočene moške od odpusta iz vojaške službe pa do 45. leta ter za vse neporočene ženske od dokončanega 17. pa do 45. leta je uvedla Turčija. Od davka so oproščeni kmetovalci in vdovci ter vdove, ki morajo skrbeti za svoje otroke in ki se ne morejo zopet poročiti. Davek bo najbrže znašal 10 odstotkov dohodnine.

V okviru romunsko-turške trgovinske pogodbe se predvidevajo tudi turške dobave bombaža Romuniji. Pogajanja o teh dobavah so bila že zaključena.

Turčija dobavlja sedaj večje količine rib Nemčiji. Ribe so z nemškimi posebnimi aparatji tako pripravirane, da ostanejo dva tedna sveže.

S posebnim zakonom se je na Slovaškem začel postopek za prenos lastninskih pravic Pistyjskega zdravilišča na slovaško državo, ki je dala za to zdravilišče 48,3 milijona Kč.

Slovaške zveze za industrijo, obrt in denarništvo pripravljajo predlog o združitvi treh slovaških trgovinskih in obrtnih zbornic. Poleg tega naj se razne obrtne organizacije združijo v osrednji skupni organizaciji.

Iz Madžarske poročajo, da se zimska semena zelo dobro razvijajo in da se obeta dobra letina. Primanjkuje pa krmil in je zato stanje živine slabo. Posebne velike izgube so na perutnini in malih živalih.

O pomanjkanju jaje poročajo iz Madžarske. V drugi polovici 1943. je dobila vsaka oseba le 4 jajca. Na črni borzi pa se seveda dobe jajca po močno zvišanih cenah.

Zaradi dviga cen se je zvišal dohodek švicarskih živinorejcev od 976 milijonov šv. fr. v letu 1939. na 1195 milijonov šv. fr. Istočasno je narasel dohodek od agrarnih proizvodov od 292 na 733 milijonov šv. fr. Bruto dohodek od švicarskega kmetijstva se ceni v letu 1943. na 1928 milijonov ali na skoraj 2 milijardi šv. frankov.

Zaradi pomanjkanja kositra bodo v Združenih državah Sev. Amerike porabljali pri zaobali tobaka, barv in kozmetičnih predmetov papir namesto kositra. Pripomniti pa je treba, da so ameriške papirnice izjavile, da ne morejo svojih odjemalcev v starem obsegu zalagati s papirjem.

Franciškskanska ulica 3

FR. P. ZAJEC
DIPLOMIAN OPTIK
LJUBLJANA
ULICA 8. MAJA
PASAŽA

SKUPNA NABAVNA IN PRODAJNA ZADRUGA

R. Z. Z. O. Z.

LJUBLJANA
BLEIWEISOVA CESTA 12

Priporoča se:

V. A. JANEŠ
delikatesna trgovina
Ljubljana, Ulica 3. maja

Priporoča se
Gostilna „Pri Lovcu“
Ljubljana, Rimska cesta - Telefon 46-95